

La Punta per al poble

Fèlix Tena – valenciaplaza – 31/05/2018

<http://valenciaplaza.com/la-punta-per-al-poble>

Exemple de desurbanització per a protegir el paisatge, La Devesa del Saler.

31/05/2018 – VALÈNCIA

Als anys 70 un colossal projecte pretenia “asfaltar” la Devesa del Saler per a construir tot tipus d’infraestructures destinades al turisme, amb un port esportiu, hotels, camps de golf, passeig marítim i urbanitzacions de luxe incloses. L’oposició del moviment veïnal i el suport de la premsa van aconseguir paraitzar aquella obra impulsada en les acaballes del règim franquista. Va ser un incipient moviment de defensa ambiental del territori al crit de “[El Saler per al poble](#)”, del qual s’ha beneficiat tota la ciutadania, no només els veïns de la ciutat de València i la seua àrea metropolitana, sinó que suposa un atractiu natural més per als visitants de tot el territori valencià i d’arreu del món, dins una forma de turisme molt diferent al qual es volia impulsar inicialment. Però a més a més, eixe salvament “in extremis” i contra tot pronòstic continua aportant beneficis al conjunt del planeta, gràcies a la conservació d’un espai verd al voltant d’un paratge natural i a la vora de la mar en un temps de canvi climàtic, potenciat, entre altres coses, per les alteracions dels usos del sòl causats pels humans “contra natura”.

Dècades després es va plantejar un altra lluita, amb molt menys suport social que aquella, però que mostrava un altra història d’oposició veïnal decidida a tractar de defensar l’hàbitat del seu tros de terra que els avantpassats els llegaren. Entre 2002 i 2003, uns 200 veïns de la pedania valenciana de La Punta, foren desallotjats de les seues cases, per a destruir-les i aplanar els camps de cultius on s’havia de situar la **Zona d’Activitats Logístiques (ZAL)**,

destinada a la ampliació del port de València en temps de Rita Barberá. Una lluita desigual, d'un xicotet i minúscul grup aïllat, un enfrontament de la tradició contra el "presumpte" progrés que ha quedat per a la història en el documental "[A torna llom](#)" d'Enric Peris i Miguel Castro. Posteriorment el projecte de la ZAL va ser paralitzat i declarat nul per la justícia, no obstant, s'ha mantingut dormint durant més d'una dècada, en un estat latent com **Alien, el sèptim passatger**, fins que ha començat a despertar a poc a poc del seu viatge letàrgic quan ha trobat el moment adequat.

Després d'introduir els canvis pertinents per a poder dur endavant la ZAL, d'acord amb la normativa de la Unió Europea, el procés ha reviscolat. La nova proposta inclou mesures paisatgístiques per a reduir l'impacte de l'anterior projecte, com ara una façana d'arbres entorn la zona portuària. El govern de la Nau considera ara inviable revertir [el procés](#), al qual s'oposava, per a recuperar eixa part de l'horta sud a causa de l'elevat cost que implicaria la reversió.

Futur escenari amb la construcció de la ZAL.

Futur escenari amb la recuperació de La Punta.

Un corredor d'horta

La plataforma [Horta és Futur NO a la ZAL](#) pensa que sí que es pot fer i ha plantejat una detallada proposta, que inclou la creació d'un corredor verd, amb espais naturals i la recuperació de camps de cultiu, que connectaria el Parc Natural del Túria i el Parc Natural de l'Albufera a través de la ciutat de València. Un espai que uniria el llit del Túria i la Devesa del Saler, dos emblemes de la connexió ciutadana amb l'entorn natural, i un exemple d'integració d'una ciutat amb un entorn verd plenament aprofitat per la seua població i que formen part de la fisonomia urbana.

El autors de la proposta recorden que “no sols és un objectiu de la societat civil. Les pròpies directrius de la Generalitat Valenciana, començant per la Estratègia Territorial de la Comunitat Valenciana (ETCV), seguint per la LOTUP (Llei d'Urbanisme i Paisatge) i la recent aprovada Llei de l'Horta, així ho imposen”. Des de la plataforma asseguren que els beneficis “no són per tant sols per a una zona històricament molt castigada de València com la Punta i Natzaret sinó per a tota la ciutat i la seua àrea metropolitana, des del camp de Túria fins la Ribera”. També proposen el trasllat de la proposta de ZAL a altres zones que implicarien un menor impacte ambiental.

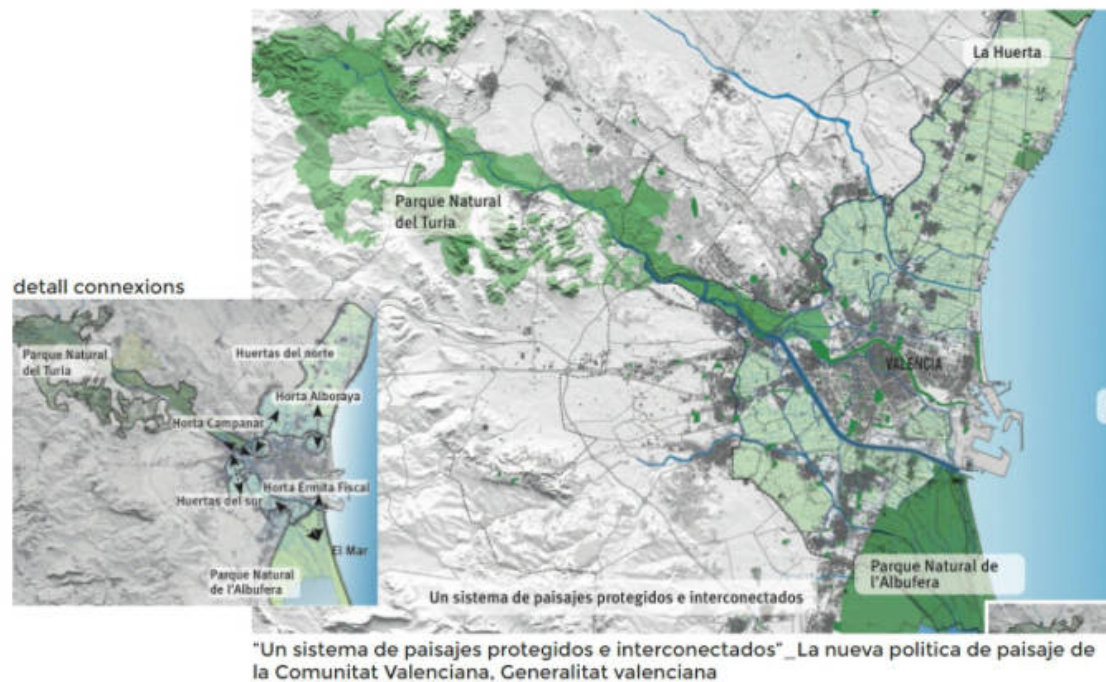
Urbanisme verd davant al canvi climàtic

Els autors d'aquesta iniciativa recorden que la necessitat d'actuar davant el canvi climàtic requereix, una nova manera de plantejar les polítiques urbanístiques i territorials, que suposen “protegir el verd que tenim però també desurbanitzar i reverdir quan siga necessari per a assegurar la continuïtat del verd”.

La Plataforma Horta és Futur fa esment a la tecnologia territorial de la infraestructura verda, un concepte introduït per la UE per a evitar la fragmentació dels ecosistemes i la pèrdua de biodiversitat, que té efectes en la qualitat de vida de les persones, del paisatge i en els serveis ambientals gratuïts que presten a la societat. Una idea que ha sigut desenvolupada a nivell mundial, i anteriorment aplicada en la legislació valenciana sobre territori, per l'arquitecta valenciana especialitzada en paisatge **Arancha Muñoz-Criado**, que proposa l'estudi de les necessitats ecològiques de per exemple rius, boscos o aqüífers abans de planificar qualsevol actuació urbanística. Un sistema que planteja créixer de la manera més sostenible possible, preservant els espais naturals en la seua qualitat.

Les infraestructures verdes són bàsicament tot allò que no és infraestructura gris: zones de major biodiversitat, zones agrícoles, parcs urbans i també tot aquell sòl no segellat i no urbanitzat encara que la seua classificació siga la de sòl urbanitzable. Qualsevol decorador ens podria explicar que els espais buits dins una casa compleixen sempre el seu paper, en molts casos més important que el d'alguns mobles. Un territori lliure d'edificacions ens proporciona drenatge natural davant pluges tempestuoses, reducció de l'efecte 'illa de calor'

de la ciutat, mitiga les ones de calor, estalvia energia, fixa carboni, millora la qualitat de l'aire... i tot ho fa de forma gratuïta. Tot un seguit de beneficis clarament mesurable en termes econòmics a mig i llarg plaç.

En 2018 continua sent més rendible i necessari que mai recuperar un entorn paisatgístic natural, en el present cas un fragment d'horta per al poble i per al conjunt del planeta. Els beneficis de la conservació natural no són una qüestió "estilística" per a mantindre o reconstruir un paisatge tradicional, la recuperació d'un entorn natural és una inversió de futur en un planeta cada vegada més afectat pel canvi climàtic i per actuacions urbanístiques pensades per a temps passats. Des del respecte al bé comú i el consens social, el món requereix solucions creatives amb urgència i el cas de la Punta representa un bona oportunitat per aplicar-les.